YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kolmas jaosto)

13 päivänä heinäkuuta 2006 *

Asiassa C-61/05,

jossa on kyse EY 226 artiklaan perustuvasta jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevasta kanteesta, joka on nostettu 10.2.2005,

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään P. Guerra e Andrade ja W. Wils, prosessiosoite Luxemburgissa,

kantajana,

vastaan

Portugalin tasavalta, asiamiehinään L. Fernandes ja N. Gonçalves,

vastaajana,

* Oikeudenkäyntikieli: portugali.

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (kolmas jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja A. Rosas sekä tuomarit J. Malenovský (esittelevä tuomari), S. von Bahr, A. Borg Barthet ja U. Lõhmus,

julkisasiamies: E. Sharpston,
kirjaaja: R. Grass,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

kuultuaan julkisasiamiehen 4.4.2006 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Euroopan yhteisöjen komissio vaatii kanteellaan yhteisöjen tuomioistuinta toteamaan, että

– Portugalin tasavalta ei ole noudattanut vuokraus- ja lainausoikeuksista sekä tietyistä tekijänoikeuden lähioikeuksista henkisen omaisuuden alalla 19 päivänä marraskuuta 1992 annetun neuvoston direktiivin 92/100/ETY (EYVL L 346, s. 61), sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna tekijänoikeuden ja

lähioikeuksien tiettyjen piirteiden yhdenmukaistamisesta tietoyhteiskunnassa 22 päivänä toukokuuta 2001 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2001/29/EY (EYVL L 167, s. 10; jäljempänä direktiivi), 2 artiklan 1 kohdan mukaisia velvoitteitaan, koska se on säätänyt kansallisessa oikeudessa vuokrausoikeuden videotallenteiden tuottajille,

– Portugalin tasavalta ei ole noudattanut direktiivin 4 artiklaa, luettuna yhdessä direktiivin 2 artiklan 5 ja 7 kohdan kanssa, koska se on säätänyt kansallisessa lainsäädännössä epäselvästi siitä, kuka on velvollinen maksamaan korvauksen esittäjille näiden vuokrausoikeuden luovutuksesta.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Yhteisön lainsäädäntö

2 Direktiivin johdanto-osan ensimmäinen perustelukappale on sanamuodoltaan seuraava:

"jäsenvaltioiden lainsäädännön ja käytännön mukaisessa tekijänoikeuden kattamien teosten ja lähioikeuksilla suojattujen kohteiden oikeudellisessa suojassa on vuokrauksen ja lainauksen osalta eroja, ja kyseiset erot voivat luoda kaupan esteitä ja vääristää kilpailua sekä haitata sisämarkkinoiden toteutumista ja toimivuutta".

3 Direktiivin johdanto-osan seitsemännessä perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

"tekijöiden ja esittäjien luovan ja taiteellisen työn jatkuvuus edellyttää riittäviä tuloja, ja erityisesti äänitteiden ja elokuvien tuottamisen vaatimat sijoitukset ovat erityisen suuria ja epävarmoja; mahdollisuus näihin tuloihin ja sijoitusten takaisin saamiseen voidaan tehokkaasti turvata ainoastaan antamalla riittävä oikeudellinen suoja asianomaisille oikeudenhaltijoille".

4 Direktiivin 2 artiklan 1, 5 ja 7 kohta ovat sanamuodoltaan seuraavat:

"1. Yksinoikeus sallia tai kieltää vuokraus ja lainaus kuuluu:

– tekijälle tämän teoksen alkuperäiskappaleen ja kopioiden osalta,

– esittäjälle tämän esityksen tallennusten osalta,

– äänitteen tuottajalle tämän äänitteiden osalta,

sekä

– elokuvan ensimmäisen tallennuksen tuottajalle elokuvan alkuperäiskappaleen ja kopioiden osalta. Tässä direktiivissä elokuvan käsitteellä tarkoitetaan äänellä varustettua tai äänetöntä elokuvateosta taikka audiovisuaalista teosta tai liikkuvaa kuvasarjaa.

– –

5. Jollei 4 artiklasta muuta johdu, esittäjien ja elokuvan tuottajan välisessä yksilöllisessä tai yhteisessä elokuvan tuottamista koskevassa sopimuksessa tarkoitetun esittäjän oletetaan luovuttaneen vuokrausoikeutensa, jollei sopimuksessa toisin määrätä, edellä sanotun kuitenkaan rajoittamatta 7 kohdan soveltamista.

– –

7. Jäsenvaltiot voivat säätää, että esittäjän ja elokuvan tuottajan välisen elokuvan tuottamista koskevan sopimuksen allekirjoittaminen oikeuttaa vuokrauksen, jos sopimuksessa määrätään 4 artiklassa tarkoitetusta kohtuullisesta korvauksesta. – –"

5 Direktiivin 4 artiklassa säädetään seuraavaa:

"1. Tekijällä tai esittäjällä, joka on siirtänyt tai luovuttanut äänitteen taikka elokuvan alkuperäiskappaleen tai kopion vuokrausoikeuden äänitteiden tai elokuvien tuottajalle, säilyy oikeus kohtuulliseen korvaukseen vuokrauksesta.

2. Tekijät ja esittäjät eivät voi luopua oikeudestaan kohtuulliseen korvaukseen vuokrauksesta.

3. Oikeus kohtuulliseen korvaukseen voidaan antaa tekijöitä tai esittäjiä edustavien yhteisvalvontajärjestöjen hallinnoitavaksi.

4. Jäsenvaltiot voivat säännellä sitä, tuleeko oikeus kohtuulliseen korvaukseen antaa yhteisvalvontajärjestöjen hallinnoitavaksi, ja kuinka laajasti, sekä keneltä korvausta voidaan vaatia tai periä."

Kansallinen lainsäädäntö

6 Direktiivi pantiin Portugalin oikeudessa täytäntöön 27.11.1997 annetulla asetuksella (decreto-lei) nro 332/97 (Diário da República I, A-sarja, nro 275, 27.11.1997, s. 6393; jäljempänä asetus), jolla säädettiin velvollisuus maksaa korvaus niille esittäjille, jotka ovat luovuttaneet vuokrausoikeutensa.

7 Asetuksen 5 §:ssä säädetään seuraavaa:

"1. Tekijällä, joka siirtää tai luovuttaa äänitteen, videotallenteen tai elokuvan alkuperäiskappaleen tai kopion vuokrausoikeuden äänitteiden tai elokuvien tuottajalle, säilyy luovuttamaton oikeus kohtuulliseen korvaukseen vuokrauksesta.

2. Tuottajan velvollisuutena on maksaa 1 momentissa tarkoitettu korvaus, joka määritetään välitystuomiolla ja lain mukaisesti, ellei muusta ole sovittu."

8 Saman asetuksen 7 §:ssä säädetään seuraavaa:

"1. Levitysoikeus, vastikkeetta tapahtuvaa vuokrausta ja lainausta koskeva oikeus mukaan lukien, kuuluu myös:

a) esittäjälle tämän esityksen tallennusten osalta

b) äänitteen tai videotallenteen tuottajalle tämän äänitteiden tai videotallenteiden osalta, sekä

c) elokuvan ensimmäisen tallennuksen tuottajalle elokuvan alkuperäiskappaleen ja kopioiden osalta.

2. Edellä 1 momentissa säädetyt oikeudet eivät sammu mainittujen suojan kohteiden myynnin tai muunkaan levitystoimen johdosta.

3. Edellä 1 ja 2 momentissa säädetyn lisäksi oikeus sallia elokuvan alkuperäiskappaleen tai kopioiden kopioiminen on myös elokuvan ensimmäisen tallennuksen tuottajalla.

4. Tässä säädöksessä 'elokuvalla' tarkoitetaan äänellä varustettua tai äänetöntä elokuvateosta taikka audiovisuaalista teosta tai liikkuvaa kuvasarjaa."

9 Mainitun asetuksen 8 §:ssä säädetään seuraavaa:

"Esittäjien ja elokuvan tuottajan välisessä elokuvan tuottamista koskevassa sopimuksessa, jollei sopimuksessa toisin määrätä, esittäjän oletetaan luovuttaneen vuokrausoikeutensa tuottajalle, edellä sanotun kuitenkaan rajoittamatta 5 §:n 2 momentin mukaista luovuttamatonta oikeutta kohtuulliseen korvaukseen vuokrauksesta."

Oikeudenkäyntiä edeltänyt menettely

10 Komissio kiinnitti 31.3.2003 päivätyllä kirjeellä Portugalin viranomaisten huomion epäilyihinsä direktiivin asianmukaisesta täytäntöönpanosta siltä osin kuin asetuksella annetaan vuokrausta koskeva yksinoikeus videotallenteiden tuottajalle ja siltä osin kuin siinä ei täsmennetä, kuka on velvollinen maksamaan korvauksen vuokrauksesta. Komissio osoitti niille näin ollen tietopyynnön.

11 Koska komissio ei saanut vastausta vahvistetussa määräajassa ja koska se katsoi, että Portugalin lainsäädäntö oli direktiivin 2 artiklan 1 ja 4 kohdan vastainen, se aloitti 19.12.2003 päivätyllä virallisella huomautuksella EY 226 artiklan mukaisen jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevan menettelyn.

12 Portugalin tasavalta esitti huomautuksensa 8.1.2004 päivätyssä kirjeessä. Vaikka nämä huomautukset koskivat komission sille 31.3.2003 osoittamaa tietopyyntöä, komissio oletti, että näillä huomautuksilla vastattiin myös viralliseen huomautukseen.

13 Koska Portugalin tasavallan vastaukset eivät tyydyttäneet komissiota, se lähetti 9.7.2004 perustellun lausunnon, jossa se kehotti tätä jäsenvaltiota toteuttamaan lausunnon noudattamisen edellyttämät toimenpiteet kahden kuukauden kuluessa lausunnon tiedoksiantamisesta.

14 Koska komissio ei tämän jälkeen kuullut asiasta, se päätti nostaa tämän kanteen.

Kanne

Ensimmäinen kanneperuste, joka koskee direktiivin 2 artiklan 1 kohdan rikkomista

Asianosaisten lausumat

15 Komissio väittää, että toisin kuin asetuksessa säädetään, direktiivin 2 artiklan 1 kohdan mukaan ei ole mahdollista ulottaa elokuvan ensimmäisen tallennuksen tuottajalla olevaa yksinoikeutta sallia tai kieltää vuokraus videotallenteiden tuottajiin.

16 Komission mukaan nimittäin tässä säännöksessä oleva luettelo on tyhjentävä ja näin ollen ainoastaan elokuvan ensimmäisen tallennuksen tuottajalla, eikä videotallenteiden tuottajalla, on oikeus sallia tai kieltää elokuvan alkuperäiskappaleen ja kopioiden vuokraus. Kyse ei ole vähimmäisvaatimukset sisältävästä ja täydennettävissä olevasta luettelosta. Ainoastaan elokuvan ensimmäinen tallennus oikeuttaa erityiseen suojaan yhteisön oikeudessa. Elokuvan kopioiden suojaaminen tekijänoikeuden lähioikeuden nojalla ei ole perusteltua, koska "liitännäisyys" kirjallisiin tai taiteellisiin teoksiin puuttuu.

17 Näin ollen asetuksesta on seurauksena se, että toisin kuin direktiivissä säädetään, elokuvan ensimmäisen tallennuksen tuottaja ei voi käyttää yksinoikeuttaan, koska tämä ei voi enää sallia tai kieltää elokuvansa kopioiden vuokrausta.

18 Portugalin tasavalta huomauttaa vastineessaan, että asetuksen antamisen aikaan tekijänoikeutta ja lähioikeuksia koskevassa laissa (Código do Direito de Autor e dos Direitos Conexos) äänitteiden ja videotallenteiden tuottajia kohdeltiin samalla tavoin. Kunnioittaakseen tätä tasavertaisuutta ja välttääkseen horjuttamasta kahden eri tuottajatyypin nykyisen aseman välistä tasapainoa lainsäätäjä lisäsi täten videotallenteiden tuottajat yksinoikeuksien haltijoiden luetteloon. Kyseisessä asetuksessa videotallenteiden tuottajan kohtelun rinnastaminen äänitteiden tuottajan kohteluun, ja siten yhteisön oikeudessa säädettyä suojaa laajemman suojan antaminen videotallenteiden tuottajalle, tehtiin näin ollen sen kansallisen järjestelmän ominaisuuksiin sopeutumisen tarkoituksessa.

19 Portugalin tasavalta katsoo lisäksi, että direktiivi itsessään on epäselvä. Vaikuttaa nimittäin siltä, että 2 artiklan 1 kohdassa epätarkkaa "elokuvan" käsitettä käyttämällä elokuvateos ja videolle tallennettu teos sekoitetaan direktiivissä samaan määritelmään. Näin ollen on mahdollista katsoa, että ensimmäisen tallennuksen tuottaja on myös elokuvan kopioiden tuottaja.

20 Lopuksi mainittu jäsenvaltio väittää, että asetus on direktiivin vastainen ainoastaan, jos direktiivin tavoitteet ovat ristiriidassa kansallisen lainsäädännön kanssa, jos asetus aiheuttaa haittaa sisämarkkinoiden toiminnalle tai jos se loukkaa kolmannen oikeuksia. Kyseisen asetuksen soveltaminen ei ole kuitenkaan aiheuttanut todellisia ongelmia sisämarkkinoiden eikä kansallisten markkinoiden tasolla, keneltäkään ei ole evätty direktiivissä säädettyjä oikeuksia eikä yhtään valitusta ole tehty.

Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

21 Aluksi on todettava, että ensimmäisessä kanneperusteessa on kyse siitä, myönnetäänkö vuokrausta koskeva yksinoikeus myös videotallenteiden tuottajalle.

22 Yksinoikeuden myöntäminen myös videotallenteiden tuottajille ei kuitenkaan tarkoittaisi vain yhden oikeudenhaltijoiden ryhmän lisäämistä direktiivin 2 artiklan 1 kohdassa olevaan luetteloon, vaan kyseenalaistaisi päinvastoin tässä säännöksessä tarkoitetut erityiset yksinoikeudet.

23 Tältä osin on huomattava, että direktiivin 2 artiklan 1 kohdassa annetaan elokuvan ensimmäisen tallennuksen tuottajalle yksinoikeus sallia tai kieltää vuokraus ja lainaus tämän elokuvan alkuperäiskappaleen ja kopioiden osalta. Tästä seuraa, että jos videotallenteiden tuottajalle annetaan myös oikeus päättää kyseisen videotallenteen vuokrauksesta, ensimmäisen tallennuksen tuottajan oikeus ei selvästikään ole enää yksinoikeus.

24 Tätä tulkintaa vahvistaa direktiivin tarkoitus, joka on ottaa yhteisössä käyttöön yhdenmukainen oikeudellinen suoja vuokraus- ja lainausoikeuden ja tiettyjen tekijänoikeuden lähioikeuksien osalta henkisen omaisuuden alalla (ks. asia C-200/96, Metronome Musik, tuomio 28.4.1998, Kok. 1998, s. I-1953, 22 kohta).

25 Kuten etenkin sen johdanto-osan ensimmäisestä perustelukappaleesta käy ilmi, direktiivillä pyritään näet poistamaan niitä eroja, joita jäsenvaltioiden välillä on tekijänoikeuden kattamien teosten oikeudellisessa suojassa vuokrauksen ja lainauksen osalta, kaupan esteiden vähentämisen ja kilpailun vääristymisen ehkäisemisen tarkoituksessa. Jos direktiivin 2 artiklan 1 kohta kuitenkin mahdollistaisi sen, että jäsenvaltiot voisivat vapaasti myöntää eri henkilöryhmille oikeuden sallia tai kieltää videotallenteiden vuokraus, tätä tavoitetta ei selvästikään saavutettaisi.

26 Tämän osalta yhteisöjen tuomioistuin on jo todennut, että videotallenteita markkinoidaan myymällä mutta myös vuokraamalla. Oikeus kieltää videotallenteiden vuokraaminen jäsenvaltiossa on omiaan vaikuttamaan näiden videotallenteiden kauppaan kyseisessä jäsenvaltiossa ja vaikuttamaan siten epäsuorasti kyseisten tuotteiden yhteisön sisäiseen kauppaan (ks. asia 158/86, Warner Brothers ym., tuomio 17.5.1988, Kok. 1988, s. 2605, Kok. Ep. IX, s. 471, 10 kohta).

27 Lisäksi on huomautettava, että direktiivin johdanto-osan seitsemännen perustelukappaleen mukaan äänitteiden ja elokuvien tuottajille annettavan vuokrausta koskevien yksinoikeuksien suojaaminen on perusteltua niiden erityisen suurten ja epävarmojen sijoitusten suojaamiseksi, joita äänitteiden ja elokuvien tuottaminen vaatii ja jotka ovat välttämättömiä, jotta tekijät voisivat luoda uusia teoksia (ks. erityisesti nimenomaan äänitteiden tuottajien osalta em. asia Metronome Musik, tuomion 24 kohta).

28 Videotallenteiden tuottaminen ei kuitenkaan vaadi niin suuria ja epävarmoja sijoituksia, että ne ansaitsisivat erityistä suojaa. Yhteisöjen tuomioistuin on jo todennut, että äänitteiden kopioiminen on erittäin helppoa (ks. em. asia Metronome Musik, tuomion 24 kohta). Vaikka näin on todettu äänitallenteiden osalta, uudet tekniset mahdollisuudet ovat myös helpottaneet kuvatallenteiden kopioimista.

29 Tästä seuraa, että asetus ei ole direktiivin mukainen siltä osin kuin siinä säädetään vuokrausoikeus myös videotallenteiden tuottajille.

30 Tätä johtopäätöstä ei heikennä se Portugalin tasavallan väite, jonka mukaan Portugalin lainsäädännössä äänitteiden ja videotallenteiden tuottajia kohdellaan samalla tavoin "sen kansallisen järjestelmän ominaisuuksiin sopeutumisen tarkoituksessa".

31 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan nimittäin jäsenvaltio ei voi sisäisen oikeusjärjestyksensä oikeussääntöihin, toimintatapoihin tai tilaan vetoamalla perustella sitä, ettei se ole noudattanut direktiivissä säädettyjä velvoitteita ja määräaikoja (ks. mm. asia C-114/02, komissio v. Ranska, tuomio 10.4.2003, Kok. 2003, s. I-3783, 11 kohta ja C-358/03, komissio v. Itävalta, tuomio 16.12.2004, Kok. 2004, s. I-12055, 13 kohta).

32 Lopuksi, koska jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskeva kanne on luonteeltaan objektiivinen (ks. mm. asia C-73/92, komissio v. Espanja, tuomio 17.11.1993, Kok. 1993, s. I-5997, 19 kohta), yhteisön oikeussäännössä asetetun velvoitteen noudattamatta jättäminen merkitsee sellaisenaan jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä ja sillä, että noudattamatta jättämisellä ei ole ollut epäedullisia seuraamuksia, ei ole merkitystä (ks. mm. asia C-392/96, komissio v. Irlanti, tuomio 21.9.1999, Kok. 1999, s. I-5901, 60 ja 61 kohta ja asia C-233/00,

komissio v. Ranska, tuomio 26.6.2003, Kok. 2003, s. I-6625, 62 kohta). Se Portugalin tasavallan väite, jonka mukaan se jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättäminen, josta sitä syytetään, ei ole aiheuttanut todellisia ongelmia, on siis hylättävä.

33 Näin ollen on todettava, että kanneperuste, jonka mukaan Portugalin tasavalta on rikkonut direktiivin 2 artiklan 1 kohtaa, on hyväksyttävä.

Toinen kanneperuste, joka koskee direktiivin 4 artiklan, luettuna yhdessä direktiivin 2 artiklan 5 ja 7 kohdan kanssa, rikkomista

Asianosaisten lausumat

34 Komissio katsoo esittäjän vuokrausoikeuden siirtämisestä elokuvan tuottajalle, että asetus on epäselvä, koska siinä voidaan tarkoittaa kahta eri tuottajaa, nimittäin videotallenteiden tuottajaa ja elokuvan ensimmäisen tallennuksen tuottajaa.

35 Asetuksen 5 artiklan 2 kohdan nojalla tuottaja on velvollinen maksamaan korvauksen vuokrauksesta. Tästä on seurauksena se, että esittäjillä on vaikeuksia saada se korvaus, johon heillä on oikeus, koska he eivät tiedä, kumman tuottajan velvollisuutena on maksaa kyseinen korvaus. Direktiivi on komission mukaan tältä osin yksiselitteinen: ainoastaan elokuvan ensimmäisen tallennuksen tuottaja voi olla esittäjien vuokrausoikeuden luovutuksensaaja ja velvollinen maksamaan korvauksen, johon heillä on oikeus. Sellainen direktiivin täytäntöönpano, joka asetuksella on tehty, suosii siis itse asiassa kopioimisteollisuutta.

36 Portugalin tasavalta kiistää sen väitteen, että asetus olisi epäselvä. Kyseisessä asetuksessa elokuvan ensimmäisen tallennuksen tuottaja on velvollinen maksamaan korvauksen, jollei toisin osoiteta. Lisäksi epäselvyys ei johdu pelkästään asetuksesta vaan myös direktiivissä olevan "elokuvan" käsitteen määritelmästä.

Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

37 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan kunkin jäsenvaltion on pantava direktiivit täytäntöön tavalla, joka vastaa täysin yhteisön lainsäätäjän asettamaa oikeudellisten tilanteiden selvyyden ja varmuuden vaatimusta, jäsenvaltioissa toimivien henkilöiden etujen mukaisesti. Tämän vuoksi direktiivin säännökset on toteutettava kiistattoman pakottavasti ja riittävän yksilöidysti, täsmällisesti ja selvästi (ks. asia C-207/96, komissio v. Italia, tuomio 4.12.1997, Kok. 1997, s. I-6869, 26 kohta).

38 Aluksi on huomattava, että direktiivin 2 artiklan 5 ja 7 kohdasta seuraa, että esittäjien oikeudet voidaan katsoa luovutetuiksi tai että ne on luovutettu suoraan lain nojalla elokuvien tuottajalle. Tämän luovutuksen vastineeksi direktiivin 4 artiklassa taataan kyseisille esittäjille kohtuullinen korvaus.

39 Asetuksen 8 §:ssä säädetään esittäjän vuokrausta koskevan yksinoikeuden luovutuksesta elokuvien tuottajalle tätä ilmaisua sen enempää täsmentämättä. Asetuksen 5 §:n mukaan elokuvien tuottaja on velvollinen vuokrausoikeuden luovutuksen nojalla maksamaan korvauksen videotallenteen tai elokuvan alkuperäiskappaleen tai kopion osalta. Näiden kahden pykälän tulkinta yhdessä voisi johtaa siihen päätelmään, että videotallenteiden tuottajan katsotaan kuuluvan niihin elokuvien tuottajiin, jotka ovat velvollisia maksamaan korvauksen.

40 Portugalin tasavalta myöntää tältä osin, että sen asetus on epäselvä.

41 Vaikka sitä vastoin direktiivin 4 artiklan 1 kohdassa viitataan vuokrausoikeuden luovutuksen osalta elokuvien tuottajaan, sillä itse asiassa tarkoitetaan vain elokuvan ensimmäisen tallennuksen tuottajaa. Koska mainitussa artiklassa ei mainita videotallenteita, videotallenteiden tuottaja ei ole elokuvien tuottajan asemassa.

42 Tällainen direktiivin täytäntöönpano on siis johtanut sellaiseen tilanteeseen, että portugalilaiset esittäjät eivät välttämättä saa sitä korvausta, johon heillä on oikeus, sikäli kuin ei käy selvästi ilmi, kuka tuottaja on velvollinen maksamaan direktiivin 4 artiklassa tarkoitetun kohtuullisen korvauksen.

43 Näin ollen on hyväksyttävä se kanneperuste, joka koskee direktiivin 4 artiklan, luettuna yhdessä direktiivin 2 artiklan 5 ja 7 kohdan kanssa, virheellistä täytäntöönpanoa.

44 Edellä esitetystä seuraa, että Portugalin tasavalta ei ole noudattanut direktiivin 2 artiklan 1 kohdan mukaisia velvoitteitaan, koska se on säätänyt kansallisessa oikeudessa vuokrausoikeuden myös videotallenteiden tuottajille, ja että Portugalin tasavalta ei ole noudattanut direktiivin 4 artiklaa, luettuna yhdessä direktiivin 2 artiklan 5 ja 7 kohdan kanssa, koska se on säätänyt kansallisessa lainsäädännössä epäselvästi siitä, kuka on velvollinen maksamaan korvauksen esittäjille näiden vuokrausoikeuden luovutuksesta.

Oikeudenkäyntikulut

45 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska komissio on vaatinut Portugalin tasavallan velvoittamista korvaamaan oikeudenkäyntikulut ja koska Portugalin tasavalta on hävinnyt asian, se on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla yhteisöjen tuomioistuin (kolmas jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Portugalin tasavalta ei ole noudattanut vuokraus- ja lainausoikeuksista sekä tietyistä tekijänoikeuden lähioikeuksista henkisen omaisuuden alalla 19 päivänä marraskuuta 1992 annetun neuvoston direktiivin 92/100/ETY, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna tekijänoikeuden ja lähioikeuksien tiettyjen piirteiden yhdenmukaistamisesta tietoyhteiskunnassa 22 päivänä toukokuuta 2001 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2001/29/EY, 2 artiklan 1 kohdan mukaisia velvoitteitaan, koska se on säätänyt kansallisessa oikeudessa vuokrausoikeuden myös videotallenteiden tuottajille.

Portugalin tasavalta ei ole noudattanut direktiivin 92/100, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 2001/29/EY, 4 artiklaa, luettuna yhdessä direktiivin 92/100 2 artiklan 5 ja 7 kohdan kanssa, koska se on säätänyt kansallisessa lainsäädännössä epäselvästi siitä, kuka on velvollinen maksamaan korvauksen esittäjille näiden vuokrausoikeuden luovutuksesta.

2) Portugalin tasavalta velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Allekirjoitukset